

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๔๖

วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๖

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยเสรี

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยเสรีมีข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยเสรี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๔ ไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เลขที่ ๕/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ ต่อมาพรรคไทยเสรีมีหนังสือที่ ทสร. ๕๖๑๒/๒๕๔๕/๐๑๐๐ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ส่งรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๕/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๖ ซึ่งแจ้งการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคไทยเสรีเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคไทยเสรี และขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรค

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารที่พรรคไทยเสรีแจ้งต่อนายทะเบียนแล้ว เห็นว่า ยังไม่ครบถ้วนถูกต้อง และมีข้อสังเกตว่าลายมือชื่อตามบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปีพรรคไทยเสรี เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๖ หลายรายมีลักษณะคล้ายกับลายมือของบุคคลเดียวกัน นายทะเบียนพรรคการเมืองใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗ ให้หัวหน้าพรรคไทยเสรีจัดส่งคำชี้แจงและเอกสารเพิ่มเติม และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร ปัตตานี พิชณุโลก ศรีสะเกษ และพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นจังหวัดที่พรรคไทยเสรีแจ้งรายชื่อว่าผู้เข้าร่วมประชุมมีภูมิลำเนาอยู่ให้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงแทนนายทะเบียนพรรคการเมือง

พรรคไทยเสรีมีหนังสือที่ ทสร. ๕๖๑๒/๒๕๔๕/๐๑๐๐๘ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ขอผ่อนผันการส่งเอกสารไปเป็นภายในวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เนื่องจากคอมพิวเตอร์ขัดข้อง และต้องดำเนินการเรื่องทะเบียนสมาชิก และเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖ พรรคไทยเสรีได้ชี้แจงและส่งเอกสารเพิ่มเติม ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการดำเนินการของพรรคไทยเสรี ซึ่งแจ้งการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรคและการขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรค ตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๕/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๖

ของพรรคไทยเสรี และจากข้อเท็จจริงที่มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้องตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏว่าผู้ที่ปรากฏชื่อในบัญชีรายชื่อที่พรรคไทยเสรีแจ้งว่าเป็นผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคครั้งดังกล่าว และส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองจำนวน ๑๕ คน ไม่ทราบเรื่องการประชุม ไม่ได้เข้าร่วมประชุม และไม่ได้ลงลายมือชื่อ และผู้ที่ปรากฏชื่อในบัญชีรายชื่อ จำนวน ๑๐ คน ได้รับหนังสือประชุมเมื่อเลยกำหนดเวลาประชุมไปแล้ว ไม่ได้เข้าร่วมประชุมและไม่ได้ลงลายมือชื่อ

เมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคไทยเสรีซึ่งมีหน้าที่ดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ กล่าวคือ พรรคไทยเสรีไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรคไทยเสรี พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๖๕ ข้อ ๗๐ ข้อ ๗๒ ข้อ ๗๓ และข้อ ๑๐๔ จึงเป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ และทำให้การแจ้งการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรคและการขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรค ซึ่งเป็นกิจการที่กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ จึงเป็นเหตุยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ได้

ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖ มีคำสั่งให้รับคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๒ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัย พร้อมทั้งแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมือง และส่งสำเนาคำร้องให้พรรคไทยเสรี ในฐานะผู้ถูกร้อง เพื่อให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รับหรือถือว่าได้รับสำเนาคำร้อง

หลังจากนั้นพรรคไทยเสรีโดยนายนิคม สรสิทธิ์ หัวหน้าพรรคไทยเสรี (ผู้ถูกร้อง) มีหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ ชี้แจงว่า ขอรับสารภาพทุกข้อกล่าวหาและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคโดยเร็วตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอ

คำวินิจฉัย

พิจารณาแล้ว นายทะเบียนพรรคการเมืองกล่าวหาว่าพรรคไทยเสรีไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ กล่าวคือในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๕/๒๕๕๖ ของพรรคไทยเสรี เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นการประชุมเพื่อเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และการขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง

ของคณะกรรมการบริหารพรรคมีผู้เข้าร่วมประชุมไม่ถึง ๑๐๐ คน ซึ่งทำให้การดำเนินการประชุมของพรรคไทยเสรีไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคไทยเสรี ประกอบกับพรรคไทยเสรีรับสารภาพทุกข้อกล่าวหาและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคไทยเสรี จึงเห็นว่าพรรคไทยเสรีไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ อันเป็นเหตุให้ยุบเลิกพรรคการเมืองได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้สั่งยุบพรรคไทยเสรีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ